

Posam 2 kroni.

Naročni 18 din.

Celo l. zaračunajo po uob.

Inseriranju primeren popust.

sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Telefon interurban šte. 113.

STRAŽA

NEODVIŠEN POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek.

Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru,

Koroška cesta šte. 5. - Z uredništvom se

more govoriti vsak dan samo od 11. do

12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprte reklamacije so poštne proste.

Telefon interurban šte. 113.

38. štey.

Maribor, dne 29. marca 1922.

Letnik XIV.

Dne 28. marca 1922, ob pol 2. uri popoldne je po dolgi, silno mučni boleznir mirno v Gospodu zaspal prevzvišeni gospod

dr. Mihael Napotnik †

knezoškof lavantinski.

Izročamo večnemu počitku vladiko lavantinskega, ki se je proslavil v svojem vsestransko zaslužnem življenju kot nadpastir slovenskih kat. vernikov v zgodovini nezabno trajno v pisani ter govornjeni besedi.

Rajni škof — pisatelj v mladosti.

Kot izboren dijak in bogoslovec je uvidel blagopokojni že v svoji mladeniški dobi, da je tiskana beseda za nas Slovence nekaj prepotrebnege. Mladeniča — pisatelja vidimo rajnega vladiko na delu v člankih narodno-gospodarske, zgodovinske modroslovne, vzgojeslovne, jezikoslovne ter topisne vsebine.

„Kmetijstvo, podlaga civilizacije“, je njegov prvi v mariborskem „Vestniku“ 1. 1873 objavljeni spis, ki nam kaže rajnega škofa kot sina slovenske kmetske ter za kmetijstvo vnete hiše.

Prepričanega — mladeniča Jugoslovana doka-
zujejo rajnega vladiko njegove potopisne črtice iz slovenskega juga, katere je prinašal „Slov. Gospodar“ od leta 1879—1883. Priča globokega smisla za naše južne brate nam je v letu 1884 izdana knjižica „Kratek pregled bosanskega slovstva“.

Ravnokar na kratko omenjeni literarni proiz-
vodi iz slovenske ter osobito jugoslovanske prošlosti nam ovekovečajo rajnega knezoškofa kot literata mladeniča, ki je bil zvest sin svoje matere ne samo Slovenke — ampak Jugoslovanke!

Rajni škof — literat.

Do časti lavantinskega vladike povzdignjenega pokojnika vidimo kot izključno cerkvenega pisatelja. Njegovo v cerkveni literaturi najboljšo in slovenskega škofa trajno vredno delo je knjiga „Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov“, ki je doživela doslej 3 izdaje in je prevedena tudi v hrvaščino.

Iz obširne lavantinske cerkvene zgodovine nam je zapustil rajni kot temeljit zgodovinar razpravo o mučencu sv. Viktorinu, cerkvenem pisatelju in ptujskem škofu, ki je edina kritična zbirka delovanja slavnega mučenca naše škofije. Zgodovinski spisi: „Bazilika Matere Milosti v Mariboru“, „Imenopis konjiške nadžupnije“, „Govori ob raznih slovesnostih v Čadramu“ i. dr. nam razodevajo in odkrivajo umrlega škofa v luči temeljitega poznavalca krajevine zgodovine naše škofije. Kot škof literat je posvetil rajni vso svojo cerkvenopisateljsko zmožnost, marljivost ter vestnost pastirskim listom in pridigam, v katerih je najrajši predočeval svojim vernikom: Krista Gospoda, njegovo Srce, Mater in Cerkev. Dr. Napotnikovi listi in pridige so neprecenljivi zaklad dovršene zgovornosti in bogat vir za razne cerkvene govore.

Rajni škof — govornik.

Zajedno s tiskano besedo se je proslavil blagopokojni vladika tudi v govoru.

Kot nadarjenega pisatelja nam je rodila slovenska mati rajnega škofa, kot slovito znamenit govornik pa se je izvežbal sam in je bil iskan govornik škof pod rajno Avstrijo in tudi v mladostni Jugoslaviji. Rajnega lavantinskega škofa kot pridigarja je slavil Dunaj ob priliki dunajskega mednarodnega evharističnega kongresa 1. 1912. L. 1910 béleži rajnega govorniški talent mednarodni marijanski kongres v Solnogradu in katoliški shodi v Ljubljani.

Lavantinski duhovščini in vernikom bo ostal rajni kot govornik ob cerkvenih in posvetnih slovesnih prilikah nezabn vzor!

Svoje skrbno sestavljene govore nam je zapustil blagopokojni v tisku bodisi posamič, deloma pa tudi v obširno knjigo zbrani zbirki pod naslovom „Spomnite se besed, katere sem vam govoril!“

Vsestranska delavnost rajnega.

V ravnokar zabeleženih vrstah smo se dotaknili rajnega škofa kot literata in govornika, a ne smemo pozabiti, da je bil rajni vladika eden naših najvnetejših pospešiteljev cerkvene umetnosti vseh panog in ga bodo kot škofa ljubitelja in Mecena umetnosti nesmrtno oznanjale pod njegovim vladikovanjem pozidane monumentalne cerkvene stavbe, za katerih pozidavo in umetniški okras se je sam veliko — veliko prizadejal in iz lastnega nepregledno mnogo žrtvoval.

Vsem pa je in ostane v vednem spominu rajnega knezoškofa neumorna delavnost ter požrtvovalnost na karitativnem polju od res višje pastirske pomoči potrebnega otroka do od starosti oslabelega in pomoči potrebnega starčka.

* * *

Ne smemo pa pustiti že danes nezabeleženega dejstva, da je vodil rajni vladika svojo obširno škofijo na splošno zadovoljnost na znotraj ter zunaj v najtežjih časih svetovne vojne in preobrata, ki so terjali celega moža trezno preiskusnega razuma, požrtvovalne delavnosti in trdnega upanja v enkrat boljše bodočnost slovenskega naroda.

Kot tolažitelja nesrečnega in obupanega naroda, kot oznanjevalca zaupanja v Boga in v sedanji mir, kot škofa krščanske ljubezni do ranjencev, umirajočih, padlih, vdov in sirot ga je odlikovala že rajna Avstrija, a je priznal in potrdil njegove vsestranske zasluge z vidnim znakom reda Sv. Save tudi naš jugoslovanski kralj Aleksander I.

* * *

Bodi še dodjano tem skromnim vrstam, da se je rodil rajni vladika 20. septembra 1850 v Konjicah, posvečen je bil 25. julija 1875, v duhovnika pa 17. novembra 1889. Po svoji telesni naravi je bil izvanredno krepak, radi tega se je lahko tudi tako temeljito odlikoval na vseh poljih, katera so mu bila dostopna kot nadpastirju. Lahko rečemo, da blagopokojni ni poznal telesne boleznir do proti koncu lanskega leta, ko je začela vidno na njegovem od narave nekako neupogljivem telesu glodati bolezen, ki mu je po večmesečnem, nepopisnem trpljenju ugasnila luč življenja.

Že dokaj pred smrtjo se je rajni škof zavedal, da mu ni pomoči, se je poslovil ganljivo od duhovnih sobratov in vernikov ter živel zadnje tedne svojega življenja samo Bogu in pripravi za večno združitev s Kristom Gospodom, katerega namestnik je bil tukaj na zemlji.

Ob smrti knezoškofa.

Začni dnevi knezoškofovega življenja. Knezoškof je obolel na črevesnem raku v septembru preteklega leta. Takoj se je vedelo, da ni pomoči. Rajniki je od tistega časa sicer še delal za škofijo, pa pripravljaj se je tudi na smrt. Ko je bil slovesno previden s sv. zakramenti, je še v vznešenih besedah navduševal duhovnike in vernike, naj bodo trdni v sv. katoliški veri. Prosil je vse, duhovnike in vernike, katere bi bil kdaj razžalil, odkrito odpustjenja, kakor je tudi sam vsem iz srca odpustil. Telesne moči so ga od dne do dne bolj zapuščale, ker ni mogel uživati skoraj nobene hrane. Kdor ga je videl zadnje dni ali ob smrti, bi ne bil nikdar mogel spoznati v njem nekdanjega, krepkega knezoškofa, ako bi ne vedel, koga ima pred seboj. Strašna bolezen ga je popolnoma spremenila, da ga je v resnici sama kost in koža. V groznem trpljenju je iskal tolažbe edino le v Bogu. Iz ljubezni do Kristusa je nosil svoj križ, ki mu ga je naložila božja Previdnost, z vso potrpežljivostjo in vdanostjo do zadnjega vzdihljaja.

Knezoškof na mrtvaškem odru. V noči od 28. na 29. m. so položili blagopokojnega knezoškofa na mrtvaški oder, katerega so postavili v veliki obednici škofijske palače. Celo veliko obednico so preoblekli v črno sukno. Na sredini je kovinasta krsta, v katero je položeno knezoškofovo truplo oblečeno v škofovski ornat vijoličaste barve. Na levo in desno od krste je na vsako stran po 15 gorečih sveč na precei visokih svečnikov. Goreče sveče so lepo polazdeljene med zelenje, ki krasi prostor žalosti. Dvorana mrtvaškega odra je zelo okusno okrašena z lovorom, katerega je posodil cvetličar g. Cvilar. Le nad glavo mrtviča je ena palma. Okras dvorane s piramidnim lovorjem vpliva zelo veličavno in kaže obiskovalcem dostojanstvo mrtviča. Tik dvorane mrtvaškega odra je škofova kapelica, v kateri bodo služili sv. maše zaključnice za rajnim razni škofje, ki se bodo udeležili pogrebnih slovesnosti. Vsakdo, ki bo obiskal rajnega našega knezoškofa na mrtvaškem odru in si ogledal dvorano žalosti, bo moral priznati, da je mariborski pogrebni zavod storil vse, da pokaže javnosti, kako se dostojanstveno lepo in priprosto krasno okinja dvorana, v kateri počiva na mrtvaškem odru dolgoletni knezoškof lavantinski.

Cerkveni pogrebni govor v stolnici bode imel prevzvišeni g. dr. A. B. Jeglič, knezoškof ljubljanski, ki bo vodil tudi pogreb.

Pogreb pokojnega knezoškofa se vrši v ponedeljek, dne 3. aprila. Ob 8 uri zjutraj se telesni ostanki v hiši žalosti Slomškov trg št. 19 slovesno blagoslovijo in prenesejo v stolnico, kjer bodo najprej mrtvaške molitve. Okoli 10. ure se začne slovesna sv. maša zadušnica, potem bo pridiga in nato sprevod v cerkev Matere Milosti pri frančiškanih.

Frančiškanska cerkev bo hranila telesne ostatke rankega knezoškofa. Pokojnik je že pred leti sklenil, da hoče biti pokopan v tej cerkvi, za katero se je veliko trudil in veliko žrtvoval. Bila je njegov ponos in zdaj bo počival v njej pod glavnim oltarjem. Mariji, koje čast je tolikokrat proslavljal v frančiškanski cerkvi, se je torej izročil tudi v smrti in po smrti.

Testament. Kakor je bil pokojnik vnet za vse dobro in plemenito, tako je tudi svoje premoženje razdelil v plemenite namene. Velike svote je namenil za reveže. Glavnim dedičem pa je postavil dijaško semenišče v Mariboru, kjer se vzgajajo rečni dijakci za duhovski poklic. Spomnil se je tudi katoliških društev v Mariboru ter jim sporočil svojo hišo v Mariboru, kjer naj bi imela ta društva svoje zavetišče — svojo dom.

Navodila č. duhovščini in vernikom glede smrti knezoškofa dr. M. Napotnika. V zmislu večkrat izražene želje preminulega gospoda knezoškofa so č. dušni pastirji naprošeni: 1. Da dajo brz po prejemu tega poročila ob primernem dnevnem času najmanj pol ure v treh presledkih zvoniti z največjim zvonom v župnijski cerkvi in če mogoče tudi v morebitnih podružnicah. 2. Da naznanijo vernikom smrt blagopokojnega nadpastirja in jih spomnijo, da naj molijo za njegov dušni mir. 3. Da odredijo za dan pogreba med 11. in 12. uro predpoldne ali ob času v naslednji točki naprošenega mrtvaškega opravila vsaj polurno zvonjenje z vsemi zvonovi. 4. Da povabijo župljane k slovesni mrvaški sv. maši, ki bi se naj v župnijskih cerkvah služila ali na dan pokopa, ali pa drug primeren dan po prejšnjem oznanilu.

Politični pregled.

Kraljevina SHS.

Na zadnji seji skupščine so obravnavali zakonski načrt o samoupravah oblasti in okrožij. V imenu Jugoslovanskega kluba je podal poslanec Brodar izjavo, da bo glasoval klub proti zgoraj omenjenemu zakonskem načrtu. Proti so se izjavili še: zemljoradniki, republikanci in socijalni demokratje. Ko je prišel pa zakonski načrt na glasovanje, je glasovalo 142 poslancev za, 40 pa proti.

Muslimani so se spet sprli med seboj in bo skoro gotovo prišlo v klub do dveh skupin: Karamehmedovičeve s 13 poslanci in dr. Spahove z 11 člani. Skupina dr. Spahove se je postavila glede notranje razdelitve države na avto-

nomistično stališče. V imenu dr. Spahove skupine je izrekel poslanec Salik Balič pomenljive besede: „Neiranjje razmere v državi so vsaki dan — slabše. Nesoglasja med Srbi, Hrvati in Slovenci so vsaki dan večja. Temu vsemu je vzrok centralistična ureditev države.“ Dr. Spahova skupina je glasovala proti vladnemu načrtu o samoupravah oblasti in okrožij, Karamehmedovičevi tovariši pa za načrt.

Reški vojaški svet je izročil svojo oblast za onodajni narodni skupščini. Prostorvoljce so razorožili ter odpustili. V mestu vzdržujejo italijanske čete red in mir.

Rumunija.

Rumunska konstituenta se je sestala in je bila otvorjena s prestolnim govorom. — Po precenjanju prestolnega govora je izjavila opozicija da ne priznava zakonitosti volitev, ker so se izvršile pod pritiskom. V znak protesta je opozicija zavustila konstituanto.

Francija.

Listi objavljajo Clemenceauov odgovor na angleško spomenico Lloyd Georga. Odgovor veli, da se francoska vlada strinja z angleškim stremljenjem po pravem in trajnem miru, a misli pa da se mora Nemčiji več udovoljiti na trgovskem polju, kot pa v teritorialnih koncesijah. Anglija meni, da bi težki teritorialni pogoji pripomogli k širjenju boljševizma, Francija pa trdi, da bi to nevarnost baš angleški predlogi podprli. Francoski odgovor se nadalje ponaša, kako so evropski narodi v nacionalni zavesti boljševizem odklonili in kako se zlasti mali narodi zaupljivo zbirajo okrog Francije in kako bodo njeno smer vsi podpirali. — Seveda, ker ne morejo več drugače. Francija jih je tako izžela in uklenila in če se bodo enkrat zgenili, bodo gotovo nastopili proti francoskemu imperijalizmu, ki ima najmanj smisla za nacionalne pravice.

Rusija.

Velika narodna skupščina v Angori je sklenila enodušno, da se Angora udeleži kongresa orientalskih narodov, katerega skliče sovjetska ruska vlada po zaključku genovske konference v Moskvi.

Grška.

Konferenca o iztočnem vprašanju je o brzotjavu angleškega, francoskega in italijanskega zastopnika predložila vladam v Carigradu, Angori in Atenih trimesečno premirje, ki bi se naj pa automatično podaljšalo do končanega sklepa konference na bazi evakuacije Male Azije od strani Grške.

Beleške.

Vedne afere. Člani oblastniške družbe v Beogradu imajo drug proti drugemu pripravljeno vedno celo kopico umazanih afer in kadar se skregajo radi profita in plena, se pa obtožujejo in ometujejo z njimi. Da eden očita drugemu, kako je kradel žlice v nekem samostanu, ali da kaže na njegovo rodbino, češ, da so bili v njej tudi morilci, roparji in goljufi, še ni nič kaj posebnega, — slastnejše in važnejše so razne umazane stvari, ki se političnemu tekmeču osebno naprtnjo na rovaš. Skoraj vsak od visokih in znanih gospodov je danes obtožen, jutri pa sam obtožuje. Spretnost v iznašanju in mešanju raznih umazanosti je prvi znak in prva opora uspešne politike in zato se dan na dan razkrivajo razne afere v beograjskih listih. Evo, za primer samo kratek pregled enega dne: „Videlo“, list naprednjakov, ki so se ločili od demokratov in se osamosvojili, meri in cika na g. Pašiča, ko višje o železniški družbi tujih bogatašev in ruskih knezov, ki hočejo spraviti državne železnice v svojo last ter pri tem do dobra izropati na rodno imovino. Pašič ima pri tem izkoriščevanju i svoj prste vmes, družbi bo na vsak način pomagal, da pobaše masten zaslužek. — „Balkan“ zastopa radikale, zato pa izliva svoj strup na demokrate. Tokrat je finančni minister Kumanudi na vrsti. Nalašč je spravil, zavozil in zamešal tako daleč, da monopolska uprava nima soli, a njegov špekulativni pajdaš trgovec Gjorgje Biba pa izvažja sol iz Rumunije ter jo prav drago prodaja. — „Novosti“ so bolj na radikalno plat, zato pa napovedujejo veliko gozdno in agrarno afero, ker je minister gozdov in rud demokrat — „Demokracija“ pa menda nima kake dnevne umazanosti pri roki, zato pa zagrabl za nekaj let nazaj: Ruska carica Marija Feodorovna je podarila dragocen, zlat križ manastiru (pravoslavni samostan) Manasija in ta križ je izginil povodom umika čez Albanijo leta 1915, ko so neke visoke osebe v tem samostanu prenočevale. „Beograjski Dnevnik“ se je tudi te stvari oprjel ter piše o ukradenem križu in o „nekih visokih osebah“, ki so si ga prilastile. — Same afere, same umazanosti in z njimi se bori stranka proti stranki, list proti listu, samo takega človeka in takega lista ni pri vladni gospodi, ki bi vse take stvari — ne glede na stranko — obsodil.

Kako daleč smo že prišli in kako delo se vse nalaga naši sramotno nizko plačani duhovščini — nam kaže sledeče „naredjenje“: „Župnik uradom! Na prošnjo ministrstva narodnega zdravja je ministrstvo ver z odlokom od 23. 12. 1921, št. 3758, potom beokrajinske uprave v Ljubljani poslalo vpraševalne izkaze 1. o smrtnosti dece v prvem življenjskem letu, 2. o prehrani dojenčkov — s proš-

njo, da bi župni uradi za leto 1921 izpolnili obrazce.“ — Sedaj pa obrazci — v cirilici seveda, ki jih je določila srbska „lekarska skupština“ 29. 12. 1913. Prvi seznam ima sledeče rubrike: ime deteta, ki je umrlo v prvem življenjskem letu, staršiji, ime, sian in poklic, starost deteta, koliko mesecev in dni, premoženjsko stanje staršev, ali so dete dojili ali pa „veštačk“ (umetno) hranili, koliko otrok je še živih v tej rodbini, zakonsko ali nezakonsko in končno, zakaj ni bilo dojeno. — Drugi formular o dojenčkih je pa pravi unikum. Evo — rubrike, katere naj izpolni župnik in njegovi kaplani: Redni broj, srez, opština, varoš, koliko je svega dece rodjeno u 19. godini? — Broj dece, koja doja na sisi (število otrok, ki se hranijo na materini prsih). — Samo na sisi? (Koliko jih samo sesa?) — I dojena i veštački hranjena? (Koliko jih sesa, pa tudi drugo hrano uživa?) — Brojno stanje glavnih uzroka, zbog kojih nisu deca hranjena na sisi, t. j. brojno stanje veštačke ishrane. (Zakaj otroci ne sesajo, število onih, ki uživajo le samo drugo hrano.) — Sledijo vprašanja, na katera naj duhovnik odgovori: Usled nemanja mleka? — Mati bila u službi? — Bolest ili smrt majke? — Nije htelo dete ili majka dojiti? — in končno še. Nova trudnoća? (Kdaj bo, ali če je že — mači vnovič noseča?) — Kako naj naš duhovnik na vsa ta vprašanja odgovori, o tem gospodje ministrstva zdravja in ver menda niso razmišljali. Srbski „lekarji“ so taka vprašanja naložili svojim popom leta 1913 in kakemu popu Triku na to gotovo ni bilo težko odgovoriti. Vse ženske in otroke svojega malega sela je imel vedno pred očmi in povpraševanje po „sisah“ in „trudnoći“ tudi ni nasprotovalo njegovim kulturim in pa tonu, ki po selih in parohijah vlada. Naši ministri, ki toliko štejejo in po raznih formularjih, obrazcih, seznamih in spiskih popisujejo prebivalstvo, bi že lahko vedeli, da se naše župnije, ki štejejo tudi do 10 tisoč duš, ne dajo primerjati s srbskimi parohijami in da par duhovnikov ne more napraviti raznih popisov za leto dni nazaj, Pa četudi to uvidijo, odtone svojih formularjev pa gotovo ne bodo odstopili, češ, naj „napredujejo“ prečani po našem!

Ruska cerkev v Osjeku. V Osjeku je že itak pravoslavna cerkev, Rusi-Wranglovci in drugi belogardisti pa hočejo še svojo posebno — rusko cerkev. Sedaj že pobirajo za to naokrog denarne prispevke in državno blagovno bodo seveda tudi naskočili. Pravoslavna cerkev je Rusom na razpolago, — oni pa hočejo svojo. Nikjer drugod se ne zida za gosta posebna hiša — samo pri nas. Vse za Ruse-cariste!

Dr. Ninčić v črnem okvirju. „Jugoslovenska država“, ki izhaja v Valparaisu (južna Amerika) je prinesla vest o imenovanju dr. Momčila Ninčića za zunanjega ministra v črnem, žalnem okvirju brez vsakega drugega komentarja. Ta list je hotel izraziti samo sožalje državi, ki ima takega zunanjega ministra, in pa njenim državljanom doma in v tujini. To se mu je tudi izborna posrečilo.

Kumanudi pred 700 leti. Beograjska „Politika“ brani finančno politiko ministra Kumanudija ter podvaja kot nekaj posebno važnega tudi to, da je bil leta 1235 v Dubrovniku prepovedan uvoz luksuznega blaga. „Politika“ svetuje, naj gre Kumanudi pri tej poti naprej ter nas tako vodi nazaj v leto 1235. — Hvala „Politiki“ na nasvetu, samo, da nismo tako „napredni“ kot so ljudje okrog nje, da bi šli za 700 let nazaj. (Hrv. Obrana).

Dober nasvet. Hrvatska Obrana pravi, da se je takole izcimil: Finančni strokovnjaki s Kumanudijem na čelu imajo finančno anketo ter se posvetujejo, kako bi dvignili valuto. Eden svetuje tako, drugi drugače, tretji pa zopet po svoje. Minister Kumanudi pa posluša in nevoljno maje z glavo, nobeden od predlogov mu ni všeč. Končno vstane eden od Mojzesovih sinov ter tako-le veli g. ministru: „Pojdite v Pariz, pa izposlušajte, da tam postanete finančni minister. Ministrujte tam vsaj dva meseca tako, kakor sedaj pri nas in jamčim Vam, da pade francoski frank in tako naš denar poskoči!“ — Iz vsega srca želimo, da g. Kumanudi posluša ta nasvet!

Ali bodo reducirali? — Zagreb ima dovolj visokih vojaških dostojanstvenikov. Tu vam je komandant armije in njegov pomočnik, potem pa komandant divizije in njegov pomočnik. Če je komandant divizije odsoten, ga pa ne zastopa njegov pomočnik, temveč pomočnik komandanta armije. Vzrok temu je lahko samo dvoje: ali je pomočnik divizijskega komandanta nesposoben in ne more zastopati svojega šefa, ali se pa gre za kake posebne dnevnice. — Vsekakor je pa eden pomočnik odveč. — K temu pristojta še karikatura, ki jo prinaša „Vreme“: vojak in kaznjenev se milo gledata in pogovarjata: „samo pri nas (v vojski in jetnišnicah) se noče reducirati!“

Naša pošta. Pošta v Novem Sadu je vrnila neko znanstveno revijo, ki je došla iz Beograda z naslovom: „Gimnazijska knjižnica — Novi Sad“. Novosadska pošta naslovnika ni mogla najti, zato je pa pošiljatev opremila s pripombo „nepoznat“ — ter jo poslala nazaj. — Divno je organizirana naša pošta, zato se takim zgodbicam ne smemo čuditi. (Hrv. Obrana).

Dnevne novice.

Muslimanski vladinovec pred narodom. „Nova Pravda“, glasilo avtonomističnih muslimanov, poroča o obsodbi, katero so morali slišati muslimanski vladinovec v Mostarju. Shod sta sklicala bivši minister dr. Spaho in poslanec dr. Hadžikadič. Zborovalci so si pa izvolili za predsednika shoda enega izmed najodločnejših nasprotnikov sedanjave vladne politike muslimanskih poslancev. Se predno sta poslanca prišla do besede, je podal ta izjavo, ki ima v glavnem sledeče, zelo značilne točke: Z glasovanjem za vidovdansko ustavo se je poslaniški klub izneveril programu muslimanske organizacije. Narod to obsoja. Na lanski glavni skupščini je to tudi jasno izrazil, poslanci so sicer obljubili, kreniti na novo pot, ostali so pa na stari. V cilci mostarskega okraja zaupajo dr. Spahi in dr. Hadžikadiču, zahtevajo pa, da nastopita

pomanjkanje. «Tabor» pravi, da še da falska elektrarna občini tok po predvojni ceni in mu še torej nikdar ni zvišala cene, med tem, ko je občina svojim odjemalcem cene že zvišala. Odločno pribijemo, da je to čisto navadna, podla laž. Falska elektrarna je moledovala pri občini za zvišanje cen električnemu toku že od leta 1919 naprej in so se ji cene zvišale leta 1920 za celih 100 odstotkov, zato imamo čast plačevati na nekdanje cene 100 odstotno doklado. Zdaj pa «falski reveži» zahtevajo zopet novo zvišanje cen. To bi «Tabor» lahko vedel, ali če sam ne ve, bi vsaj lahko izvedel vse to pri dr. Sernecu. Saj dr. Sernec kot zastopnik falskega podjetja mora vendar to vedeti! Ali pa je dr. Sernec nalašč napačno informiral «Taborjevega» poročevalca? Mogoče bi bilo vse posebno, ker nam je resnicoljubnost dr. Serneca še dovolj znana od tistega, zanj usodepolnega zborovanja v Narodnem domu, ko je proglasil duhovščino za protidržavno in ko je na poziv, da navede imena, popolnoma obmolknil, ter si s tem svojim molkom sam pritisnil na čelo pečat lažnjivca in obrekovalca.

Vstopnice za oratorij Assumptio, ki se proizvaja dne 1. aprila t. l., bodo v najkrajšem času razprodane. Okoli 600 se jih je že razpečalo v prvih treh dneh. Komur je tedaj za ta izredni dušni užitek oratorija Assumptio, naj se nemudoma preskrbi z vstopnico. Dobivajo se te še v trgovini Zlata Brišnik v Slovenski ulici.

Besedilo k oratoriju Assumptio, kakor tudi razlaga vsebinskega in glasbenega dela, se dobiva pri gojenkih in gojenkah drž. moškega učiteljskega, kdor hoče imeti popolni užitek, si mora nabaviti to besedilo in razlago, da ju gotovo prečita pred koncertom.

Oratorij Assumptio, ki ga proizvaja 1. aprila t. l. 180 gojencev in gojenk drž. moškega učiteljskega, prične točno ob 20. (8.) uri. Ker se pred začetkom vsi vhodijo za pro, se nujno priporoča pravočasni prihod.

P. Hugolin Sattner, ustvaritelj oratorija Assumptio, pride v Maribor že v petek 30. t. m. popoldne, da prisostvuje koncertu dne 1. aprila t. l.

Smrtna kosa. Po daljšem bolehanju je v Vojniku umrl v 85. letu svoje starosti Franc Gilčvert, oče Dragotina Gilčvert, pis. ravnatelja v Mariboru. Bodi mu zemlja lahka! Blag mu spomin.

Protestno zborovanje zaradi davkov. Mariborski trgovski gremij vabi vse člane trgovce, kakor tudi obrtnike in industrijalce na protestno zboro-

vanje, ki se vrši v četrtek, dne 30. t. m., ob ¼8. uri zvečer v Gambrinovi dvorani zaradi vojnega davka za leto 1920, prometnega davka itd. Ker bo to zborovanje zelo važno za vse pridobitne sloje in se bo obenem tudi sklepalo o nadaljnjih važnih korakih, naj se vsakdo udeleži zborovanja točno ob določeni uri.

Protestni shod nižjih državnih uslužbencev v Mariboru proti odredbi vlade, da se onim slugam, ki od svoje imovine plačujejo več kot 5 dinarjev davka, odtegnejo družinske doklade in proti nesocialni razporeditvi osebnih doklad nižjim uslužbencem, se vrši v četrtek, 30. t. m. točno ob 7. uri zvečer, v prostorih gostilne Orovič, Vetrinjska ulica 24. Dolžnost vsakega nižjega državnega uslužbenca je, da se protestnega shoda zanesljivo udeleži. Sklicatelj.

Predavanje. V petek, 31. marca se vrši ob 8. uri zvečer običajno predavanje KSZ v prostorih Strokovne zveze. Na dnevnem redu je velezanimivo in aktualno predavanje. K obilni udeležbi se vabijo vsi, ki se zanimajo za aktualna vprašanja. — Odbor.

Povišanje monopolne takse na cigaretni papir. Glasom naznanila trgovsko-obrtno zbornice v Ljubljani o monopolni upravi sklenila, da bo dala vse zaloge cigaretnega papirja in stročnic v prisotnosti finančnih organov sežgati, ako se dotični trgovci ne izjavijo, da bodo plačali povišano monopolno takso, ali pa do dne 31. t. m. ne vrnejo to blago svojim inozemskim dobaviteljem. Mariborski trgovski gremij opozarja na to odredbo monopolne uprave vse interesirane trgovce, da se obvarujejo eventuelne škode.

Kdo je izgubil hranilno knjižico in denar? Nekega večera meseca januarja ali februarja 1921 je našla neka tukajšnja ženska pred Narodno kavarno v Vetrinjski ulici hranilno knjižico z večjo svoto denarja v bankovcih. Kolikor se je zamoglo ugotoviti, je bilo v hranilni knjigi zabeleženo ime lastnice «Jozefa» ali ednako. Knjižo je najditeljica sežgala, ker se dosedaj pri policiji opisana zguba ni bila prijavljena, se zgubitelj poziva, da isto nemudoma stori, ker je možnost dana, da izgubljeno svoto dobi povrnjeno. Prijaviti je policijskemu komisarijatu II. nadstropje, soba 16.

Pogrebni red

pri mrtvaških slovesnostih in pogrebu pokojnega knezoškofa.

A). Dan pred pogrebom.

V nedeljo dne 2. aprila: Od 17. do 18. ure molitvena ura v stolnici.

B). Na dan pogreba v pondeljek, dne 3. aprila:

1. Ob 8 uri se truplo blagoslovi v hiši žalosti Slomškov trg št. 19 ter v spremstvu duhovščine prenese v stolnico, kjer se poje mrtvaški oficij (3 nočni in hvalnice).

Po oficiju kratek odmor.

2. Ob 10. uri začetek svečanosti za druge oficijelne udeležence. Slovesni vhod cerkvenih dostojanstvenikov v stolnico v spremstvu stolnega kaplana in bogoslovcev.

3. Pontifikalna mrtvaška sv. maša.

4. Pogrebni govor.

5. Slovesne 4 absolucije po Rimskem pontifikalu.

6. Svečani sprevod k baziliki Matere Milosti.

7. V baziliki Libera in absolucija po škofijskem obredniku.

8. Položitev trupla v grobnico.

9. Vrnitev duhovščine v stolnico.

Oomba: a) Sprevod se pomika po Stolni ulici, Glavni trg, Tattenbahova ulica, Sodna ulica in Aleksandrova cesta v baziliko. b) Duhovščina se vrne po Slovenski, Gosposki in Solski ulici v stolnico.

Potrtim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš brat, oziroma bratranec in stric

Prezvzišeni gospod

Dr. Mihael Napotnik
knezoškof Lavantinski i. t. d. i. t. d.

dne 28. marca, ob pol 2. uri popoldne, po dolgotrajni in mučni boleznini, večkrat previden s svetimi zakramenti, popolnoma vdan v voljo božjo mirno v Gospodu zaspal.

Slovesni pogreb preblagega pokojnika bo v pondeljek, dne 3. aprila, ob 8. uri zjutraj v baziliko Matere milosti pri frančiškanih v Mariboru.

Konjice—Slovenska Bistrica—Maribor—Svečina, dne 28. marca 1922.

Rodbine: Napotnik—Jerovšek—Solar—Pučnik.

Stanovanje iz velike sobe, kuhinje, jedilnice in vrta se zamenja za manjše Naslov v upravnishtvu. 135

Žepne ure precizijske in stenske popravlja najsolidneje tvrdka R. Bizak, Maribor, Gosposka ulica št. 16. 25—30

Prodajalna majhna, v Mariboru na prodaj. Naslov v upravnishtvu lista. 2—3 130

V lastnem ter v imenu svojcev naznanjam sorodnikom, znanem in prijateljem žalostno vest, da je danes po daljšem hiranju v 85. letu svoje starosti umrl moj ljubi oče

Franc Gilčvert

Njegovo truplo se izroči materi zemlji dne 29. marca 1922 ob 3. uri popoldne na pokopališču v Vojniku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farnih cerkvah v Špitaliču, Vojniku in v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

MARIBOR, dne 27. marca 1922.

Dragotin Gilčvert
pis. ravnatelj.

STAVBENO PODJETJE

ACCETTO IN DRUGOVI

DRUZBA Z O. Z.

MARIBOR

vogel: Frančiškanske in Wildenrainerjeve ulice.

Se priporoča. Cene zmerne. Postrežba točna in solidna. 2—12 131

POZORI!

Lincerplavotisk 1 m K 74, šifon 1a 1 m K 68 do K 84, pepita 100 cm širok 1 m K 120, srajce gladke in pisane od K 140 do K 220, hlačevina 128 cm širok 1 m K 180, žičnate žimnice, velikost po meri po K 480 do K 700. vrvi za perilo 15, 20, 25, 30, 40 in 50 m dolge. Vrvi za seno, splave, kleti, zvonove vsake debelosti in dolgosti. Noga-vica za moške, ženske in otroke. Glavni in žepni robci, molinos-platno, modro platno, predpas-nike, moške cajg-hlače, obleke za otroke, posteljne slamnjače, glavnike, krtače, biks, krema, mlo za roke, britve, žepne nože plahte impregnirane za vozove, mlatilnice in konje v vsaki velikosti po 1° m K 00—, panamaštof beli 180 cm širok 1 m K 260— i. t. d. vse po najnižjih cenah v trgovini

ALOJZIJ GNIUŠEK

Maribor, Glavni trg 6. 110

Trapistovski sir vsakovrst. južnosadje

se dobi prvovrstno pri

Matija Lah-u
Maribor, Glavni trg 4

Na drobno **TRGOVINA** Na debelo
emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu

Albert Vicel, Maribor, Glavni trg 5.

Dežne plašče

Klobuke 95
perilo

čevlje

dokolenice (gamaše), obleke, dežnike, palice, tržne torbice, potovalne košare, ročne torbice, motvoz (špaga) nudi v veliki izbiri po solidni ceni

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Na drobno!

Na debelo!

Poskusite

kupiti dobro surovo in žgano kavo, sladkor, vse vrste moke in riža, svinjsko mast, bučno in fino namizno olje, domačo slivovko, rum, fini špirit (vinski cvet), fini konjak, kekse, čokolado, kakao, orehe, bošniške češplje, sardine, Maggi v steklenicah in v kockah, sveče, razna čistila, barve za obleke, vinski kis, kisovo kislino, galico, žveplo, ličje (raffjo) in vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago v trgovini

MILOŠ OSET, Maribor

Aleksandrova cesta 45, naspr. gl. kolodvoru.

Telefon št. 15. 108

Cene zmerne!

Postrežba točna!